

בעזהש"ת

קונטרס

דברות קודש

דברי אלקים חיים, שיחות קודש והליכות חיים
ממשנתו הטהורה של
כ"ק מרן אדמו"ר זצלה"ה

פרשת ויחי

גליון תתקסג - שנת תשפ"ו

"וכמו"כ אבקש מכל אלו הלומדים דברי תורה שלי שיזכרו אותי לטובה
ויכוזו בשעת הלימוד לעילוי נשמותי בחסד ורחמים" (סו"ך הצואה הקדושה)

התודה והברכה לידידינו הנכבדים התורמים בעין יפה למען הוצאת הגליון

הנה"ח החפץ בעילום שמו הי"ו
לזכר נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זצללה"ה
בעל הישועות משה' זי"ע

הרה"ג חיים בעק שליט"א
לע"נ הוריו
הרה"ח יעקב נטע ב"ר אשר אנשיל ז"ל
נלב"ע כ"ה אדר"ב תשע"ז
מרת חנה לאה בהרה"צ ר' ישראל אריה ע"ה
אדמו"ר מפרמישלאן לונדון
נלב"ע כ"ב טבת תשע"ד

הנה"ח ישראל ד. ג. שיטון הי"ו
קרית ויזניץ
להצלחה בכל הענינים

לע"נ
הרה"ח לוי ב"ר משה ז"ל
נלב"ע כ"א מנחם אב תשס"ה
זוגתו מרת פערל ב"ר שלמה ע"ה
נלב"ע ב' ניסן תשס"ז

לע"נ
הרה"ח אברהם ב"ר ישראל שמעון ז"ל
נלב"ע י"ג תמוז תש"מ
זוגתו מרת גאלדא ב"ר מתתיהו ע"ה
נלב"ע י"ט תשרי תשנ"ט

הרה"ח נחום יהודה פולק הי"ו
לע"נ אביו
הרה"ח יוסף ב"ר נחום יהודה ז"ל

התודה והברכה
להנהלת איגוד מוסדות ויזניץ בארה"ק
על הסיוע לאיתור והקצאת משאבים

הר"ר יוסף מכלוביץ הי"ו
לע"נ אביו
הרה"ח יחיאל מיכל ז"ל
ב"ר יהושע זאב ז"ל

הר"ר משה שטיין הי"ו
לרגל שמחת נישואי הבן
הבה"ח החתן יצחק דוד הי"ו
למז"ט ובשעטומ"צ

הרה"ח דוד אריה רוזנשטיין הי"ו
לע"נ בנו
הרה"ח אברהם ז"ל

הר"ר אברהם אבא צוקרמן הי"ו
לע"נ אביו שהיה דבוק ברביה"ק
הגה"ח חיים יצחק זצ"ל

הרה"ח יצחק יעקב אדלשטיין הי"ו
לרגל שמחת נישואי הבת
למז"ט ובשעטומ"צ

הר"ר אליעזר גרוסמן הי"ו
הר"ר מאיר (בריי"ש) אשר הי"ו
לרגל שמחת נישואי צאצאיהם
למז"ט ובשעטומ"צ

הרה"ח יוסף אברהם דסקל הי"ו
הר"ר שמואל יהודה יוסף גוטסמן הי"ו
לרגל שמחת נישואי צאצאיהם
למז"ט ובשעטומ"צ

הרה"ח חיים זליג קורניצר הי"ו
הר"ר משה קורניצר הי"ו
לרגל שמחת הבר מצוה לנכדו - בנו
הבה"ח אברהם יוסף הי"ו

יוד"ל ע"י מכון 'אור פני משה' ויזניץ

רח' צמח צדיק 12 ק. ויזניץ | ת.ד. 4009 כ"ב | טל: 03-6749736 | פקס: 1533-6749736
לדכישת הספרים שבהוצאת המכון, ניתן לפנות למשרדנו, או לנציגינו בריכוזי אנ"ש

כל הזכויות שמורות

לתרומות: 03-7630585 שלוחה 2520 או בעמדות נדרים פלוס ע"ש 'אור פני משה'

נרפס באישור ועדת הרצאה לאור' שע"י בד"ץ דקהלתנו הק'

דברי אלקים חיים

ליל שב"ק ויחי תשנ"ה

ומתלהט אחריה, מן הנמנע שיקיים והגית זו יומם ולילה, כי ימצא וימציא לעצמו טרדות וסיבות שונות מולדקות ושאינן מולדקות להיות בן חורין להיצטל ממנה ח"ו.

והנה לאהבת התורה נדרש גם יראת שמים לירא מחטא ועון, וזקיה"ק הנ"ל (שם, נה) רמז בדברי הגמ' (מגיגה ט:) אינו דומה שונה פרקו ק' פעמים לשונה פרקו ק"א, אשר קו"ף אל"ף גימ' אול"ר - יראת ה' היא אולרו (ישעי" לג, ו), אינו דומה השונה פרקו ואין היראה שורה עליו, לשונה פרקו זיראת שמים לרופה, ע"ש, ועם היראה זריכים לשלז גם מדת האהבה והדבקות בהשי"ת, שבת שמא דקוב"ה (זח"ב פח:), והדבוק בקדושת שבת דבוק בקוב"ה.

וזה שאמר ויג"ד ליעק"ב ויאמ"ר עה"כ גימ' תלמו"ד אהב"ה, להתמיד בלימוד התורה מתוך אהבה, להיות להוט אחר התורה תמיד בכל עת, הנ"ה נוט' ה'שבת נ'ועם ה'נשמות, ר"ל לתבל את התורה בקדושת השבת, כי החש בעריבות ונעימות השבת, מתקרצ אל השי"ת ומתדבק בו, וזו תכלית חיי האדם עלי אדמות, כי מי שאינו חש בטוב טעם תורה ושבת, מה לו חיים. ומרמז הכתוב העצה להרחיק טרדת הפרנסה מלפניו למען יוכל להגות בתורה ה' יומם ולילה, בנך יוסף זא אלך, יוס"ף עהאזה"כ גימ' קמ"ח אח"ד, להציא לנגד עיניו ההבדל בין הרדיפה אחר עניני קמה - פרנסה, לבין הרדיפה אחר קבלת עול מלכות שמים ה' אחד, וכדאיתא בספה"ק זמח לדיק עה"פ (לעיל לב, יז) ורוח תשימו בין עדר ובין עדר, עדר מלשון העדר וביטול עצמיותו, שימו לב

ויגד ליעקב ויאמר הגה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה. כתיב (יהושע א, ח) והגית זו יומם ולילה, והכוונה שכל כך תצער צאדם אהבת וחשקת התורה עד שיתלהט אחריה ולא ייחנה ציום וצלילה, אפילו דאגת הפרנסה לא תטרידנו מלימודיו, ישליך על ה' יהצו ויניח כל אומנות שבועלם ולא ילמד אלא תורה, וכדאיתא בספה"ק אהבת ישראל (ליקוטים סא) לפרש דברי חז"ל (חולין פט.) מה אומנותו של אדם בעוה"ז ישים עצמו כאלם שנאמר (תהלים נח, ב) האמנם אלם, יכול אף לדברי תורה כן, ת"ל זדק תדברון, והקושיא מפורסמת לאיזו תכלית נצרא האדם אם אף לדברי תורה יהא כאלם. ומפרש זכוונתם ענין אחר, כי לכל עניני עוה"ז זריכין מדת הבטחון, ולא יהיה להוט כל הימים על המחיה ועל הכלכלה, כי לא ישאר לו זמן לעבודת השי"ת, אלא יקיים (שם נה, כג) השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך, אבל בדברי תורה אינו כן, שם אין להשתמש במדת הבטחון, אדרבה זריכין לחזור אחריה כדאיתא במשנה (אבות ד, יד) ואל תאמר שהיא תצא אחרך. וזה פירוש הגמ' מה אומנותו של אדם בעוה"ז ישים עצמו אל"ם נוט' א"מר ל'ה' מ'חסי, היינו להתנהג במדת הבטחון ולא לרדוף אחר עניני עוה"ז, יכול אף לד"ת כן, שיסתפק בצטחון ולא יחזור אחריה, ת"ל זדק תדברון, שלא יסמוך עצמו בצטחון בענין לימוד התורה, אלא יקיים והגית זו יומם ולילה, עכ"ל. ודבר זה נמצא במי שמשיב את נפשו בתורה, טעם טעמה ומרגיש שהיא חיו ואורך ימיו, אבל מי שאינו מזיין גודל ערך התורה ואינו משתוקק

תחלה יש ליזהר עליהם שלא יפגמו, ואז ממילא כחי וראשית אונני, קדוש יאמר לו. וז"ל ויתחזק ישראל גימ' תורה א"ך ש"י עי"ן, אך רומז לענוה אכין ורקין מייעוטיין (ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה), ללימוד התורה נדרש ענוה כאומרם ז"ל (תענית ז.) מה מים מניחין מקום גבוה ויורדין למקום נמוך אף דברי תורה אין מתקיימין אלא צמי שדעתו שפלה, ש"י מרמז לצחי' נדי"ק - מדת היסוד, ע"ד עתיד הקצ"ה להנחיל לכל נדי"ק ולדיק ש"י עולמות (סוף מס' עוקצין), ויש"צ גימ' שוב"ה עהאווה"כ, התיישב שדעתו לחשוב חשבון נפשו למען יוכל לשוב ולתקן היסוד ע"י שבירת התאוה, לשמור על עיניו שלא יפגמו ויפול על ידן ברשת התאוה, גם לצטל תאות הגאות והכבוד שבקרצו, ואז יוכל ללמוד תורה בקדושה ובשפלות הרוח, ויש"צ גימ' יצ"ר ח"י, ע"ל גימ' ל"צ חיי"ם, המט"ה גימ' מ"ה אהצ"ה א', הפך את יצר התאוה והעלהו לצחי' ח"י, כי תאות חמריות נטולות כל חיות אמתית, וכאשר לבו חי סוער ורוגש צאהצת השי"ת ותמיד שואל את עצמו מה ועד היכן השיגה ידו ומדריגתו צאהצת לחלופו של עולם, זהו עיקר התיקון, משתמש בכח התאוה לרצון הצוית"ש ומחיה אותה.

והאיש הזה שחשקות התורה ורגש קדושת שבת חי בקרצו, אל יאל ידי חובתו בכך שבעלמנו הנהו עובד ה', רק יקרצ את זולתו להציא גם בקרצו רגש נעלה זה, וז"ל ויגד ליעקב ויאמר הנה צנ"ך גימ' חס"ד, יעשה חסד בכל האמור גם עם הרחוקים עדיין מעבודת השי"ת לקרצם לאציהם שצממים, וצוה יזכה לחסדים ורחמים ממרום, צ"א אל"ך עהאווה"ת גימ' חס"ד, הר"ת ע"ל ה'מטה גימ' חס"ד עה"א, יהא מעוטר בחסדים, ויומשכו רפואות וישועות, ונזכה לציאת הגואל נדק צצ"א.

על הריוח שהנכם משיגים צמסירות נפשכם לעניני פרנסה, אשר אחר הסתלקותו מעוה"ז השפל לא יאחר צידו מהם מאומה, לצין מסירות נפשו לתורה ומצות הנצחיים לעולם, כדבר הזה תדברון אל עשו - רומז ליצה"ר - צמאלכס אתו - מטריד אתכם לעסוק צעניני עוה"ז, תדברון אליו ותציעו צפניו ההצדל האמור, וירפה כחו מכס, אדרצה, מגודל מסירותכם לעניני קמח תקחו לעבוד את ה', כי אם צגשמיות הכלה ונפסדה כן הוא, עאכו"כ לענינים רוחניים ודאי חייבים להשקיע מסירות כזו, כי נצחיים וקיימים המה לעד.

וכאמור אשר היראה קודמת לחכמה, להיות דחיל חטאין וצפרט צשמירת היסוד, כי התורה נקראת תורה הקדושה ולכן א"א לקנותה קנין אמתית צטרם קידש את איצריו, ויגד ליעקב ויאמר הנה צנך יוסף צא אל"ך, עתה צאים ימי השוצצ"ים ימים המסוגלים לתיקון יסוד יוסף לשוב על הפגמים ר"ל, ולשם זה נדרש חשבון הנפש, להרגיש צרעתו ולא ירצה להצדיק עוולתו צלצו, שאז לא ישוב לעולם כמובן, וע"ד שפירש זקיה"ק האהצת ישראל (ליקוטים אות נט) אומרם ז"ל (צ"מ ל:) לא חרצה ירושלים אלא על שהעמידו דיניהם על דין תורה, ר"ל יען העמידו דצריהם שעשו שלא כהוגן על דין תורה, אמרו שכן הוא דין תורה נכון ורצוי לעשות, לא הרגישו צחטאיהם וממילא לא שצו עליהם צתשובה, לציצה זו נחרצה ירושלים. ואחר התשובה והחרטה על העצר צריך לקבל על עצמו מהיום והלאה לשמור על עיניו להציט רק כרצון הצורא ית"ש, ועל לבו שלא ילך צשרירות לבו רק לשצור אש התאוה לרע ח"ו, כי ראשית הקדושה תלויה צענינים וצלצו, כידוע מזקיה"ק האמרי נועם עה"פ (להלן מט, ג) ראובן צכרי אתה, ראוב"ן אתון רא"ו צ"ן, צינה ליצא (כצפתח אליהו), העינים והלצ להם משפט הצכורה צעבודת ה',

טוב יום בחצריך

ימי זוהר במחיצת הקודש

טבת תשנ"ה

שב"ק פר' ויחי - יד בטבת

בערב שבת נתכבד הרב אשר גרינפלד ממונטריאול לעבור לפני התיבה לתפילת מנחה. בזמר 'לכה דודי נתכבד הרה"ח ר' אפרים פישל שטיין.

אחר התפילה הקשיב רבינו לדברי ההכרזה על עריכת מלוה מלכה לטובת מוסדותינו הק' במוצש"ק, אחר פנה לאחל ברכת א גוט שבת לכל העוברים בסך.

לקראת עריכת השולחן בליל שב"ק כאשר התכוננו לבואו של חדב"נ האדמו"ר מסקווירא שליט"א, ביקש רבינו להשגיח ביותר לקרב את כל הבאים, ולהכין עבור האורחים מקומות ישיבה ועמידה, ולקבל פני כל אחד בסבר פנים יפות.

בשעה 9 עלה רבינו אל ההיכל לעריכת השולחן. לפני אמירת דברי אלקים חיים שורר רבינו הניגון 'ועל כן נקוה לך' וכו', אחר פתח לומר דברות קודש עה"פ (מת, ב) 'ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה', ופתח ואמר: **כתוב** (יהושע א, ח) 'והגית בו יומם ולילה', והכוונה היא שכל כך תבער באדם אהבת וחשקת התורה עד שיתלהט אחריה ולא יניחנה ביום ובלילה, ואפילו דאגת הפרנסה לא

תטרידנו מלימודיו, ישליך על ה' יהבו ויניח כל אומנות שבעולם ולא ילמוד אלא תורה, וכדאיתא מזקיה"ק בספה"ק "אהבת ישראל" (ליקוטים סא) לפרש דברי חז"ל (חולין פט). 'מה אומנותו של אדם בעוה"ז ישים עצמו כאלם שנאמר האמנם אלם, יכול אף לדברי תורה כן ת"ל צדק תדברון', והקושיא מפורסמת, לאיזו תכלית נברא האדם, אם אף לדברי תורה יהא כאלם. ומפרש בכוונתם ענין אחר, כי לכל עניני עוה"ז צריכים מדת הבטחון, ולא יהא להוט כל הימים על המחיה ועל הכלכלה, כי לא יישאר לו זמן לעבודת השי"ת, אלא יקיים השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך, אבל בדברי תורה אינו כן, שם אין להשתמש במדת הבטחון, אדרבה צריכין לחזור אחריה כדאיתא במשנה (אבות ז, יד) 'ואל תאמר שהיא תבא אחריך', וזה פירוש הגמ' 'מה אומנותו של אדם בעוה"ז ישים עצמו אל"ם' נוט' אמר ליה מ'חסי, היינו להתנהג במדת הבטחון ולא לרדוף אחר עניני עוה"ז, יכול אף לד"ת כן, שיסתפק בבטחון ולא יחזור אחריה, ת"ל 'צדק תדברון', שלא יסמוך עצמו בבטחון בענין לימוד התורה, אלא יקיים 'והגית בו יומם ולילה', עכ"ל, ודבר זה נמצא במי

מסקווירא בברכהמ"ז על הכוס. ואחר רקד בניגון שמחה כמידי שבת.

בשולחן השני כיבד רבינו את חתנו לקחת ממגש הפירות, אחר אמר רבינו בנועם שיח עה"פ (מט, א) 'האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים'. בסיום שיחת הקודש הפציר רבינו כמה פעמים בחתנו האדמו"ר מסקווירא שליט"א לומר דברי תורה, בסוף נתרצה ואמר כהוספה על דברי רבינו.

רבינו פתח בזמר 'קה אכסוף' ואחר ששרו 'השבת נועם הנשמות' ביקש רבינו מהאדמו"ר מסקווירא לזמר לכבוד שבת, ופתח אחד מחסידי סקווירא בניגון 'קה אכסוף' - קרלין, ואחר המשיך ופתח בניגון 'רחם בחסדך'.

רבינו קם ושורר הזמר 'קה רבון', אחר שרו 'פרוק ית ענך', והזמר 'צמאה נפשי', והניגונים הקבועים.

ביום השבת נתכבד הרב שמעון הירשלאר לעבור לפני התיבה לתפילת שמונה עשרה בשחרית.

בעידן רעוא דרעוין שר רבינו ניגון הרה"ק מראפשיץ ואחר נשא דברי אלקים חיים עה"פ (מה, ו) 'ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם'. בסיום עורר רבינו אודות ימי השובבי"ם הבאים לקראתנו, ועל חיוב השתתפות בלימוד בעת שיעורי תורה ברבים.

אחר תפילת מעריב והבדלה שאל רבינו אם נמצאים כאן משגיחים מהישיבה, וכשהגיע הרה"ח ר' יהושע כהן שאל רבינו אם נמצאים עוד מהמשגיחים וניגשו גם הרה"ח ר' כתריאל זומר והרה"ח ר' עקיבא טובי.

שמשיב את נפשו בהתורה, טעם טעמה ומרגיש שהיא חייו ואורך ימיו, אבל מי שאינו מבין גודל ערך התורה ואינו משתוקק ומתלהט אחריה, מן הנמנע שיקיים והגית בו יומם ולילה, כי ימצא וימציא לעצמו טירדות וסיבות שונות, מוצדקות ושאינן מוצדקות, להיות בן חורין להיבטל ממנה ח"ו.

והנה לאהבת התורה נדרש גם יראת שמים לירא מחטא ועון, וזקיה"ק הנ"ל רמז בדברי הגמ' (חגיגה ט): 'אינו דומה שונה פרקו ק' פעמים לשונה פרקו ק"א, אשר קו"ף אל"ף גימ' אוצ"ר, יראת ה' היא אוצרו, אינו דומה השונה פרקו ואין היראה שורה עליו, לשונה פרקו ביראת שמים צרופה, ועם היראה צריכים לשלב גם מדת האהבה והדביקות בהשי"ת, שבת שמא דקוב"ה (זח"ב פח:), והדבוק בקדושת שבת דבוק בקוב"ה.

וביאר רבינו את כל אלה הדברים בדרך הרמז בלשון הכתוב.

רבינו פתח בסדר שירות ותשבחות והאריך בניגונים לקראת בוא האדמו"ר מסקווירא שליט"א, שרו 'עד מתי', ונתכבד הרה"ח ר' שמואל גנץ לזמר 'אז ביום השביעי נחת', עוד שרו 'ואני בעודי', 'ישמחו במלכותך' ועוד.

כאשר הודיעו שהרבי מסקווירא מגיע יצא רבינו אל החדר, וסידרו מקומות לחסידי סקווירא וכעבור דקות אחדות נכנס רבינו מן החדר הסמוך עם חדב"נ האדמו"ר מסקווירא להמשך עריכת השולה"ט. רבינו הורה לחלק חלה לציבור האורחים, וביקש לזמר ניגונים, ביניהם המארש של ר' יחזקאל קלגסבלד, כן נתכבדו חסידי סקווירא לשורר ושרו הניגון 'פרוק ית ענך'. רבינו כיבד את חתנו הרבי

רבינו שאל את המשגיחים אם עושים גדרים וסייגים בישיבה בימי השובבי"ם. ואחר אמר: צריך להנהיג בישיבה לימוד רצופין, שילמדו התלמידים שלש וארבע שעות רצופין. שובבי"ם הוא זמן שהאדם צריך לגדור עצמו, מ'דארף זיך מצמצם זיין. הדור שלנו הוא דור חלש מאד מכדי שיקח אדם על עצמו תענויות וסיגופים, אבל לימוד רצופין אינו מזיק. עדיין לא בא לפני אף אחד להתלונן שעל ידי לימוד רצופין נחלש.

'שובבים' עה"א גימ' שמחה אחד, והרי זה מהדברים שצריך להיות בימי השובבי"ם, להיות בשמחה עם האחד יחיד ומיוחד. לימוד התורה מוציאה את הלב מכל שאר שטויות והבלים. חז"ל אמרו (עי' רש"י במדבר טו, לט) 'העין רואה והלב חומד', 'חומד' עה"א גימ' חם אהבה א', ומרומז בזה שצריך לעורר את הלב כדי שיחמוד וישאף לחמימות ואהבה לבורא כל עולמים.

אבקש שלא יתענו בימי השובבי"ם, פין עסין זאל מען נישט אראפ נעמען, פין שלאפן זאל מען נישט אראפ נעמען, נאר פין אנדערע זאכן. פין דברים בטלים זאל מען אראפ נעמען. וכשילמדו רצופין ממילא לא יהיה זמן לדברים בטלים.

במוצאי שב"ק הגיע רבינו לבית המדרש הגדול להשתתף במסיבת מלוה מלכה לטובת מוסדותנו הק'. נשאו דברים הרה"ח ר' ברוך ולצר, הרה"ח ר' בעריש לבין, מוריני ראש הישיבה שליט"א, הרב שמעון הירשלה, הנה"ח ר' יצחק קסירר, והעניק רבינו תעודת הוקרה מטעם הישיבה להרה"ח ר' אברהם וועג. כמו"כ עיין רבינו ארוכות בקובץ תורני "מאורות חיים" שי"ל על ידי אברכי כולל ויזניץ בירושלים.

אחר נשא רבינו את המשא המרכזי ואמר: **בספר הק' "נועם מגדים" מפרש הפסוק בפרשת ראה (דברים טו, יא) 'כי לא יחדל אביון מקרב הארץ על כן אנכי מצוך לאמר פתוח תפתח את ירך לאחיק לענייך ולאבינך בארצך, כי יש להעיר ולדקדק שהתיבות 'כי לא יחדל אביון' הן לכאורה מיותרות, כי מעצם הדבר שהתורה מצוה לנו לתת צדקה, 'פתוח תפתח את ירך', ממילא מוכח שיהיו עניים ואביונים, שיהיה למי ליתן צדקה. ועוד מקשה, על מה שכתוב 'בארצך', הרי צדקה אינה מצוה התלויה בארץ, ונוהגת בין בארץ ובין בחוץ לארץ.**

אלא, מבאר ה"נועם מגדים", כי כל אדם בעת פטירתו מהעולם הזה הינו עני ואביון ואינו לוקח אתו לא כסף ולא זהב, כדברי המשנה (אבות ו, ט) 'אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב אלא תשובה ומעשים טובים בלבד'. ומרומז הוא גם בפסוק (תהלים ל, י) 'מה בצע בדמי ברדתי אל שחת', 'דמי' רומז לכסף. מה בצע ומה הנאה יש לי בדמים ובמעות שצברתי לי, בעת רדתי אל שחת.

וזה פירוש הפסוק (שמות כב, כד) 'אם כסף תלוה את עמי את העני עמך'. 'תלוה' הוא מלשון לווה. הכתוב אומר לך, אם ברצונך שכספך אכן ילוה אותך לאחר פטירתך מהעולם הזה, אזי עליך לדעת 'את העני עמך', רק הכספים שנתת בימי חיך לעניים, רק אלה יהיו עמך, רק כסף זה ילוה אותך בעת פרידתך מהעולם הזה.

ובדרך זו יובן פירוש הפסוקים 'כי לא יחדל אביון מקרב הארץ', רצונו לומר, אם ברצונך שבשעה שמשכנך יהיה 'בקרוב הארץ', בקבר אשר יכרו לך, 'לא יחדל אביון', לא תהיה אז בבחינת

אני להחדיר בכם. כי למעשה כל אחד רוצה לחיות, אך אנשי ההבל טועים בפירוש הנכון של 'חיים', מדמים הם בנפשם שמי שמרויח וצובר הון, הוא שחיו קרויים 'חיים'. אך טעות מוחלטת היא, הנני מכיר בני אדם שהם עשירים מופלגים, יש להם חשבונות בכנק ובהם סכומי-עתק, ואעפ"כ חייהם אינם חיים, כי בניהם יוצ"ח סטו והתרחקו מדרך אבות, והאב בראותו התנהגותם הוא מלא צער ועגמת נפש, ואין לו שום הנאה מחיו, עם כל כספו והונו.

מאיך גיסא, אלה שהקב"ה השפיע להם שכל ודעת לחנך ולהעמיד דורות ישרים שלומדים תורת ה' בקדושה ובטהרה, וכשהם מתפללים הם מלאים חיות, מרגישים טעם בנועם קדושת שבת קודש, להם יש 'עולם הזה', נפשם שמחה עליהם והם מלאים חיות ונחת דקדושה.

בנים טובים הם יסוד החיים בעולם הזה. ברוך ה', מוסדות ויז'ניץ בונים ומחנכים דורות של תלמידים החל מקטנותם בתלמוד תורה, ממשיכים לישיבה קטנה, ומשם לישיבה גדולה ולכולל, והתוצאות מזהירות, אברכים ובחורים המאירים בתורה וביראת שמים. אברכים כאלה מביאים אור של שמחה לתוך הבית.

בנוסף לכך, גם אלה שלא התחנכו במוסדותינו הקדושים, אבל מצאו את מקומם בארגון 'צעירי ויז'ניץ', מתחילים להתנהג ברוח חסידות ויז'ניץ המקורית, ומקבלים מושגים אחרים עילאיים. אף ההורים, שבהתחלה לא רצו להבין את התנהגות בניהם ברוח החסידות, והיתה להם תרעומת - מה עשינו להם עם בניהם... אבל במשך הזמן ראו גם הם במו-עיניהם תוצאות טובות ונעימות,

אביון, אזי 'על כן אנכי מצוך לאמר פתוח תפתח את ירך לאחריך', תעניק צדקה ביד רחבה לעני שהוא אחריך, בהתבוננך כי כעני כן אתה, בהגיע עת מועד לכל חי כולם בבחינת אחים וכולם שוים בעניות, גם העשיר עני הוא, ומעות אלו יתלוו אליך להמליץ בעדך לפני כס המשפט. וזה שסיים 'לענייך ולאביונך בארצך, בעת שתהיה כבר 'בארצך', יועילו לך כספי הצדקה שנתת בימי חלדך. דע שהצדקה היא עבור עצמך, כי גם אתה תיקרא עני, ואז מי יוכל לתת לך, ולכן דאג עתה ליום מחר.

והנה במצות צדקה אין די בנתינת המעות בלבד, אלא צריך להשתדל שהנתינה תהיה בחשק רב ובתשוקת הלב, וכמו כן כל מעשה חסד צריך האדם לעשות ברצון לבב. והאריך יגיע האדם לדרגה זו לתת צדקה מתוך תשוקה וחפץ לב - על ידי שיעשה חשבון עם נפשו: הרי הקב"ה ברא תבל ומלואה, הוא אשר ברא את העשיר ואת העני, שניהם קרוצי חומר שוים ואין מעלת העשיר יתירה בעצם על מעלת העני, אלא שהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו, רצה לזכות אותי במצוה זו של צדקה וחסד, ונתן לי את האפשרות להיות נמנה בין הנותנים. התבוננות זו תשפיע על נפש האדם לתת את הצדקה מתוך שמחה וחפץ הלב. וזהו מאמר הכתוב 'ונתת בכסף', לשון חשק, כמו 'נכסף נכספת' (לא, ב), את הצדקה שהינך מעניק תתן בחשק רב ובשמחה. עכדה"ק.

והנה מלבד האמור לעיל שעל האדם להכין צידה ליום מחר, מן הראוי והנכון שגם בעולם הזה יחיה וירגיש את הטעם הטוב של חיי העולם הזה, וזאת רוצה

ויש להם נחת רוח גדולה, וכעת הם אסירי-תודה על כך.

התאספנו כאן לסעודת 'מלוה מלכה' לטובת המוסדות. אך לא את תרומת הכסף באתי לדרוש מכם, לא ולא! נדבת רגשי לבבו של כל אחד ואחד דורש אני! כאשר מתבונן אני אל מול היושבים במסיבה קדושה זו, ציבור גדול בלע"ה, מבחין אני ביניהם בתלמידים אשר התחנכו במוסדותינו הק', ולא רק הם, אלא גם בניהם ונכדיהם מתחנכים אצלנו, ויש כאלה שגם דור רביעי מתחנכים כאן בדרך הסלולה לנו.

הרי מובן מאליו שבני אדם שנותנים להם חיי עולם הזה וחיי עולם הבא, ומסייעים להם ברוחניות ובגשמיות בכל שטחי החיים, על רגש לבם להיות חזק מאד כלפי עוזרם ומסייעם, שהרי העמידו אותם, את בניהם ואת יוצ"ח על דרך החיים. כמה מחייה האב את עצמו בבניו בבואם הביתה מהישיבה, כשאומרים פלפול בסוגיה הנלמדת בטוב טעם ודעת, או בעת ששרים זמירות לכבוד שבת קודש בחמימות ובהתלהבות. הרי האב הרואה זאת מתמלא חיות ושמחה, לבו עולה על גדותיו מנחת ותענוג, ומרגיש שהוא 'חי' בעולם הזה. על-כן חוזר אני ואומר: שימו לבכם אל הטוב שהעניקו לכם ולדורותיכם, ואז יתעוררו בכם רגשי לב חזקים מאד, שיבואו לידי ביטוי בתרומתכם להחזקת המוסדות.

גם אלה שהם עצמם אולי לא התחנכו במוסדותינו, אבל משתייכים הם לדגל ויז'ניץ, אבותיהם עוד נסעו לרבוה"ק בויז'ניץ, כולכם יודעים ורואים שבלע"ה הציבור ב"ה גדל ומתרבה, ובעזהשי"ת כן ירבה, בניני

המוסדות נעשים צרים מלהכיל, הן בתלמוד תורה הן בישיבה, כמו-כן הקמנו ב"ה מוסדות באשדוד, ולהחזקת כל אלה נדרש הון עתק, ורק בכוחות משותפים, כולנו יחד, נוכל לשאת בהוצאות הכבירות. אשרי להם ואשרי חלקם של אלה המבינים ומתחנכים בדרך זו, ואלה שעדין אינם מבינים, השי"ת יחונן אותם דעת ושכל שגם הם יבינו וילכו בדרך זו.

זקני הקדוש בעל "אהבת ישראל" זי"ע, אשר קדושתו וטהרתו הן למעלה מהשגתנו, אמר שהישיבה תהיה לה קיום לעד, בטוח אני שדבריו הק' בוודאי יתקיימו בעזהשי"ת, והגם שלמראה עינים נראה לפעמים שעול המוסדות קשה מנשוא וכורעים תחת המשא הכבד, אך אין הדבר נכון, כי לא עלינו המלאכה לגמור, ודבריו הקדושים של זקני הק' יש להם תוקף בשמים ממעל, והישיבה תהיה לה קיום לעד.

ה' יעזרנו שנוכל להעמיד דורות שיגרמו נחת-רוח להאחד יחיד ומיוחד, דורות מאירים בתורה ויראת שמים בשמחה ובחמימות, בדרך החסידות, וזכות אבות יגן עלינו שהבורא כל עולמים ישפיע לכולנו שפע ברכה והצלחה. כל החולים יתרפאו, כל הזקוקים לישועה יושעו, ונזכה לבנין בית המקדש במהרה בימינו, אמן.

יום א פר' שמות - טו בטבת

רבינו נסע בצהריים לביקור גומלין אצל חדב"נ האדמו"ר מסקווירא שליט"א בבית האכסניה אצל הרה"ח ר' ברוך בוקסבוים, להלן חלק מתוכן הדברים.

רבינו: בדרך אפשר חשבתי לומר, בפסוק (דברים ד, ט) כתובים שני דברים, 'רק השמר לך', ושמור נפשך מאד', אכין ורקין מיעוטיין

דברות קודש

כך על הזמן, אינם מבזבזים הרבה דקות מהיום על גזיזת הזקן ולסלסל בשערות הראש וכיוצ"ב.

האדמו"ר מסקווירא סיפר, שבאו לפניו לאחרונה שני בחורים חתנים מחוגי ליטא, והתוודו על המכשולות המרובים שיש בקיום המפגשים בתקופת האירוסין, שתסמרנה שערות הראש.

רבינו התחלחל מאד לשמוע על הדבר הזה.

בשעה 3:30 יצא רבינו ללוות את חתנו הרבי מסקווירא בצאתו מן הקודש.

יום ג פר' שמות - יז בטבת

רבינו השתתף בהלוויית הרה"ח ר' אריה סלפטר ז"ל מדיירי מושב הזקנים שהיה משמח את רבוה"ק בכינור. בצאת רבינו מהבית נתן צדקה לטובת הנשמה כנהוג, ואמר רבינו עלי דרך להרה"ח ר' כתריאל זומר אודות המנוח ז"ל 'וואס הייסט א חסיד'ישער איד'. ואמר רבינו שנכון לסדר לרשום את המנוח בחברת משניות.

רבינו הלך אחר המיטה עד מושב הזקנים ואחר המשיך ללוות המיטה עד רחוב עזרא.

בימי השבעה כתב המשב"ק הרה"ח ר' ישראל זילברשלג בפקודת הקודש מכתב תנחומין לבני המשפחה. ונמסר לאבלים בתוך ימי השבעה ע"י הרה"ח ר' מנדל חרל"פ.

חבורת צעירי ויזניץ מבחורי חמד תלמידי ישיבת חכמי לובלין באו בקודש פנימה, רבינו האציל ברכת הצלחה לראש החבורה הרה"ג ר' אליעזר גולדברגר, לרגל התמנותו לראש החבורה, אחר שרבינו קרא כוללת קויטל מבני החבורה אמר דברי הדרכה: **עומדים אנו בימי השובבי"ם זמן המסוגל להתעוררות לעבודת השי"ת, בזמן כזה צריך לומר ליצר הרע הנח לנו, למשך שמונה**

(ב"ר א, יד), 'רק השמר לך' קאי על שמירת הגוף, והכוונה שהשמירה תהא בבחינת רק, לשון מיעוט. אבל 'ושמור נפשך מאד', שמירת הנפש, היינו ברוחניות, צריכה להיות שמירה מעולה, חזק מאד. את הנפש יש לשמור בכל העוז, כי יש יצר הרע מר, ואמר בצחות להאדמו"ר מסקווירא: אתם לא יודעים מזה... אבל היצר קיים. ומהיצר צריך להיות 'ושמור נפשך מאד'. לא כן בעניני הגוף הרי אין יצר המפריע...

וענה האדמו"ר מסקווירא: אמרו חז"ל (ברכות לג:) 'הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים', כלומר כל הענינים אחרים הם בידי שמים, אבל מה שצריך אדם לעשות עבור הנפש, היינו יראת שמים, זאת צריך לעשות בבחינת 'ושמור נפשך מאד'.

רבינו: בוודאי.

ונענה רבינו: לא אפריע לך. בלי עין הרע הרי צריך אתה גם לנוח מעט. לפחות תוך כדי ישיבה על הכסא...

האדמו"ר מסקווירא: דער שווער שליט"א שטערט נישט.

ואיחל רבינו רוב ברכות ונפרדו לשלום.

יום ב פר' שמות - טז בטבת

האדמו"ר מסקווירא שליט"א הגיע לסעוד על שולחן רבינו סעודת צהריים עם בניו וחתניו. רבינו עלה לשם כך אל הקומה העליונה שבביתו נאוה קודש.

במשך הסעודה נסובו השיחות אודות חסידים ומתנגדים ומה שביניהם, וכן על דרך החסידות בכלל ועל לבוש החסידי בפרט, שהם מהווים עוגן הצלה בדור הזה, כאשר הפרוץ מרובה על העומד רח"ל.

רבינו אמר בתוך הדברים שלאחרונה שמע שישנם המדלגים על חלקי התפילות וחלקים בברכהמ"ז וכדומה בטענה שאין צריך להאריך באמירתם מפני שהדבר גורם לביטול תורה, האם כל אלה המדקדקים כל

ולהקפיד שכולם יבואו ל'זיץ'. יש לקיים את תקנות החבורה, 'לימוד ברצופין', לכיין בתפילה כראוי, הרי גם הנשמה צריכה מזון, מזון רוחני, וכפי שדואגים לגוף שלא יחסר לו כל מחסורו צריכים לדאוג לנשמה, שלא יחסר לה מאומה. את הגוף אין מרעיבים, נותנים לו לאכול כל צרכו, ומדוע תיגרע חלק הנשמה?

שאלתי פעם אחת מאן-דהו: האם לומד אתה "חובת הלבבות" וספרי מוסר בכל יום, והשיב לי: 'כמעט' בכל יום, על כן שאלתי האם הנך אוכל גם 'כמעט כל יום'? דבר המאפשר לך להצטדק על כי לנשמתך הנך נותן צרכיה ומחסורה רק 'כמעט בכל יום', והרי על זה מתריע החובת הלבבות בשער חשבון הנפש, 'ואיה יתרון נפשך על גופך' הרי הנשמה נצחית והגוף כלה ועובר, היום כאן ומחר שם, ומדוע כל עיסוקיך עלי אדמות סובבים סביב עניני הגוף, אדרבא יש להתעלות בתורה הק', בתיקון המידות, בקדושה וטהרה, בלימוד ספרי יראה וחסידות מתעוררים לזה ובלא אלו חולף הזמן ועובר בלי כלום.

כעת בימי השובבי"ם שהם זמן מוכשר להתעלות בעבודת השי"ת צריך כל אחד להשתדל לתקן את מעשיו ואת דרכיו לפי כוחו ולפי השגתו. כל אחד יודע את חשבון נפשו היטב ויודע מה צריך לתקן.

ר' מרדכי חנא ז"ל פירש הכ' (תהלים כו, ד) 'לא ישבתי עם מתי שוא', שלכאורה צריך ביאור, מהו 'מתי שוא', ופי' הכוונה שאינו מרגיש חיות והתלהבות בלימוד התורה ובעבודת השי"ת, ועושה הכל כמי שכפאווה, אכן בענייני העולם הזה ולדבר דברים בטלים הוא מלא חיות, זהו 'מתי שוא', ובעצם צריך להיות ההיפך, בדברים רוחניים על האדם להיות מלא שמחה וחיות.

שבועות תן לנו מנוחה, מנוחת הנפש, כדי שנוכל לעבוד את הבוית"ש כשאיפתנו וכאוות נפשנו. וממילא כאשר נכנסים לעבודת השי"ת בכל רמ"ח האברים ושס"ה גידים כבר נפטרים מיצר הרע, וגם אחר עבור ימי השובבים אין לו כבר ליצר מה לחפש אצל האדם, כי כאשר המוח עסוק בלימוד התורה ובעבודת ד' אין ליצר שליטה על האדם, ואפשר להתגבר על פיתויו.

לשם כך נחוץ מאד להתאסף יחד בישיבת מרעים, בחמימות באהבה באחוה וברעות, על ידי זה מקיץ האדם מתרדמת הזמן ומתעורר לעשות חשבון הנפש, לבחון מהו מצבו בעולמו ומה דרגתו בעבודת בוראו ית"ש. אל לו לחכות לימי הזקנה להתעורר אז ולראות מה פעל במשך שנות חייו, אלא כבר בימי הבהרות יתבונן מה חובתו בעולמו, מהי תכלית ירידתו לעולם הזה. היצר מסמא עיני האדם בהבלי העוה"ז, מציע לו הנאות עוברות וכלות, דברים בטלים, ומנסה לטעון שאלו דברים טובים ומועילים, ברם במעט מחשבה והתבוננות רואים שהכל הבל וריק, אין זה לא עולם הזה ולא עולם הבא, היצר מציע לבני אדם עסקים שונים ומקבלים זאת בלי לחשוב 'מדוע צריך אני לציית לו? מה הוא נותן לי בעבור זה? אפילו עולם הזה אין לאלו הנמשכים אחריו.

עולם הזה יש לעובדי השי"ת, למי שמרגיש טעם וחשקות בלימוד התורה הק', למי שחש חיות וחמימות בשבת קודש, ולא לאלו השקועים בתאוות העולם הזה. רק כלפי חוץ נדמה שיש להם עולם הזה. אבל האמת לא כן הוא, מי שמרגיש טעם בחייו לו יש עולם הזה.

יצר הרע הוא מלאך, ואינו צריך מנוחה, במשך כל ה'מעט לעת' הוא עסוק במלאכתו לשדל האדם לעשות רצונו, ברם כשיושבים יחד באסיפת מרעים יכולים להתגבר עליו, ולכן צריך להקדיש יום קבוע להתאסף יחד,

דברות קודש

וראש ישיבת מחנה אברהם, ונועד עמו בסוד שיח.

ונסע רבינו לנחם את האדמו"ר מנדבורנה חדרה על פטירת הרבנית ע"ה.

אחר שרבינו התעניין על המחלה המרה אמר שרק הבורא ית"ש הוא יכול להמציא מזור ותרופה לזה.

האדמו"ר מנדבורנה חדרה הזכיר מאמר חז"ל (סנהדרין כב:) 'אין אשה מתה אלא לבעלה'.

רבינו: כמו כן אמרו חז"ל (ילק"ש בראשית רמז כג) 'כל אדם שאין לו אשה שרוי וכו' בלא שמחה וכו', בלא ברכה וכו', בלא תורה, ואם הגמרא אומרת כך הרי זה כך בלי שינוי. אחר שרבינו נתן צדקה לטובת הנשמה אמר המקום ינחם וכו', והפטיר כל כלל ישראל צריכים להתחזק.

כן היה רבינו לנחם את האדמו"ר מזוטשקא [בעל "נחל יצחק"] על פטירת הבת ע"ה.

בערב יצא רבינו אל הלוויית מרת איצקוביץ, בת הגרא"ד פרידמן. רבינו נתן צדקה לט"נ, ואמר עלי דרך לרבי אליעזר דוד: כל כך הרבה הפצירו בתפילה, הרקיעו עולמות, שהשי"ת ירחם... הגרא"ד ביקש שיהצדיק ידאג על הנשמה; והגיב רבינו: אחרי שהיא העמידה דורות והדורות האלו יעמידו עוד דורות [הרי זה תיקון לנשמה], אחר הוסיף רבינו בקול בכי: כל כך התחלחל לבי בראותי הילדים הצעירים אומרים קדיש...

בחור הלומד בשקידה ומתעורר מספרי יראה חי יותר בשמחה. היצר הרע רוצה להכניס עצבות באדם, וזאת על ידי שמנסה להכשילו בעבירה, כי התוצאה מהעבירה היא עצבות.

הייתם צריכים לראות את ר' מרדכי חנא ז"ל כשהיה יושב בגרויסוורדיין בין אנשים שהיו מדברים מזקני הק' מתלמידי הבעש"ט, אז היה ער ומלא חיות, וכשרק התחילו לדבר על ענינים של מה בכך, לא מבעי' לשון הרע ח"ו, אלא אפילו סתם עניני דעלמא, כבר היה מתנמנם ונרדם, כי מזה לא היתה חיותו.

צריך שתדעו שבחור הלומד בשקידה ומעייין בספרי יראה וחסידות חי יותר בשמחה, הוא נעשה אדם אחר לגמרי, היצר הרע מנסה להפיל את האדם לעצבות על ידי שמכשילו בעבירה רח"ל, כי התוצאה מעבירה היא עצבות ומרה שחורה.

אקווה אי"ה לשמוע מכם רק בשורות טובות ותצליחו לעלות מעלה מעלה בתורה ובעבודת הבורא ב"ה.

יום ד פר' שמות - יח בטבת

אחר תפילת שחרית יצא רבינו לבית המדרש 'אמרי חיים' והסב למסיבת לחיים לרגל שמחת הבר מצוה לבן הרה"ג ר' ברוך כץ, רב בית המדרש ברחוב רבי טרפון.

כחצות היום נסע רבינו לבקר אצל הגאון רבי יצחק שלמה אונגר, רב חוג חתם סופר